

Sen o Jižním kříži

Jsou lidé, kteří svýma očima umí pozorovat svět kolem sebe v mnohem pestřejších barvách než desítky jiných kolem nich. Navíc dokáží objevovat i jeho téměř neznámou, mnohdy mistrně ukrytou tvář, která se brání odhalení i řadě orlích nebo ostrých zraků.

Z těchto vnímavých pozorovatelů – jsou-li navíc obdařeni schopností vyjádřit vše viděné slovem – se pak rekrutují autoři těch nejzajímavějších a nejčtivějších románů, divadelních her, cestopisů i básnických sbírek.

Skromně, bez znatelné snahy drát se vši silou do této elitní společnosti literátů, se mezi ně zařadila i půvabná plavovláska z východních Čech – Marta Pelikánová. Ač vzděláním inženýrka chemie (v posledních letech se profesně věnuje hlavně problematice železniční ekologie), je Martino nitro zcela protkáno poetickou pavučinou.

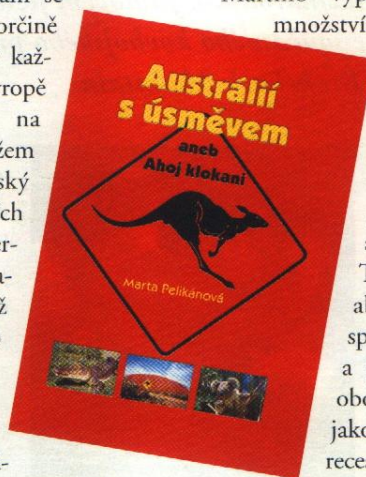
Po rodičích jí byly do vínku dány láska k přírodě, cestování a trampingu, ale současně i poezie. „Trampská krev mi v žilách koluje po tatkově. Je zakládajícím členem naší T. O. Nezávislý Westmen v České Třebové. Osada se může pochlubit už téměř čtyřicetiletou historií,“ hlásí se Marta alias Pelda hrdě ke hnutí milovníků volnosti a modré oblohy nad

hlavou. „Básničky mi zase od malička recitovala mamka, aby mě udržela v klidu při utrání nádoby...“

Vztah k oběma láskám se naplno zrcadlí i v autorčině literární tvorbě. Téměř každou z velkých cest po Evropě (naposledy s báglem na zádech procestovala křížem krážem celý Pyrenejský poloostrov) i do dalších koutů zeměkoule – americkým Západem počínaje přes drsnou Aljašku až po jižní cíp černého kontinentu – popsala čtivým způsobem v kolekcích cestopisů.

Ty však dosud „vydávala“ jen v několika exemplářích pro své blízké, kamarády či spolupoutníky. Stejně tak se v Peldině poetickém šuplíku hromadily básničky.

Teprve po dlouhé době se osmělila a zásuvku psacího stolu otevřela i k potěše širšího okolí. Mezi literáty-básníky prorazila výrazně v roce 2003, kdy se stala vítězkou prestižní soutěže trampské poezie Trapsavec a své prvenství o rok později obhájila. Na bránu múzcestopiskyň zaklepala svou knižní prvotinou právě nyní, kdy Martě Pelikánové vychází pod ochrannými křídly brněnského nakladatelství Akácie soubor reportážních črt z daleké Austrálie.

Knihy nese název *Austrálii s úsměvem aneb Ahoj klokani*. V tomto optimistickém duchu se však odvíjí především celé Martino vyprávění. Je napěchované množstvím originálních postřehů, veselých příhod i humorných dialogů. Měsíc tráví cestu napříč kontinentem, z Melbourne ve státě Victoria přes Nový Jižní Wales a Jižní Austrálii až do Darwinu v Northern Territory, totiž autorka absolvovala mikrobusem společně s bratrem Petrem a jeho ženou. A protože ti obouvají stejně toulavé boty jako Pelda a navíc je to pár recesistů k pohledání, nebyla v jejich společenství o veselí nouze. V New South Walesu u města Tumbaramba se cestovatelská trojice zúčastnila také šestého celosvětového trampského potlachu.

To je Austrálie!

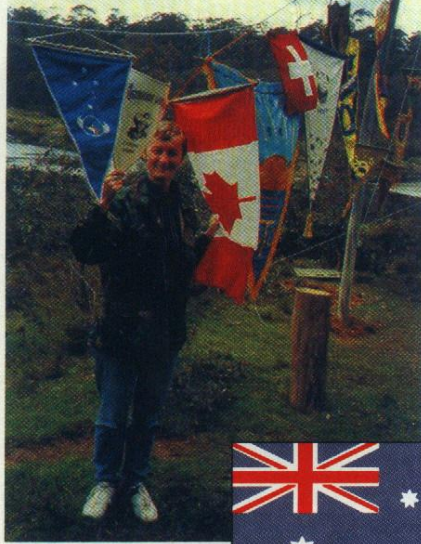
*Rozpleť klubko cest,
vyjed' na svou pěst
a hlídej směr,
kterým dingo zakňučí.
Zmiz v červeném prachu,
když pohostí tě brachu
máš Austrálii
tím pádem v náručí.*

*Exotický kraje,
kus nebe, pekla, ráje,
když najdeš opál,
tak žiješ o kus dýl.
Pak tě přejde smích
ve vodách severních,
až strčí ven svůj chrup
z bahna krokodýl...*

Don Watkins/Jan Vyčítal
TO JE AUSTRÁLIE!
(THAT'S AUSTRALIA!)
Z gramofonového alba
GREENHORNS HLAVOU DOLŮ

Přestože Marta Pelikánová už procestovala zeměkouli křížem krážem, ze světa ji to domů táhne vždy jako magnet. Mezi místa, která miluje, patří i příroda v okolí České Třebové. Z verandy bratrova trampského srubu je to několik kroků i do lůna kouzelného lesa...

V kempu šestého celosvětového potlachbu 2001 v Austrálii se díky Peldě objevil mezi vlajkami zúčastněných trampských osad i symbol její mateřské T. O. Nezávistý Westmen. Na vlajce pořadající země se Marta Pelikánová nemohla nabažit pohledem na souhvězdí Jižního kříže, když jí už objevení toho skutečného na noční obloze zůstalo po celou dobu pobytu u protinožců odepráno...

Pro ty, kteří se chystají kontinent na opačné polokouli teprve navštívit a pro přípravu cesty hledají vhodnou literaturu, může být knížka *Austrálii s úsměvem aneb Ahoj klokani* i velice cenným průvodcem. Stejným dílem jako turisticky významné objekty neživé přírody (kamenné „sousoší“ Dvanáct apoštolů, bájemí původních domorodých obyvatel opředěný skalní masiv Uluru, pohoří Kata Tjuta, Čertovy kuličky – Devils Marbles, rozsáhlá nale-ziště opálů v Coober Pedy...) si autorka všimá i bezpočtu představitelů živočišné říše – hadů, krokodýlů, pavouků, much, žab a samozřejmě klokanů, ale i dalších zvířat a havětí. Podrobně popisuje jejich výskyt a velice čtivou formou – přitom však dostatečně fundovaně – i jejich biologickou charakteristiku.

Země protinožců nabízí objektivům fotoaparátů i téměř kyčlovité scenérie

V každé kapitole cestovatelského deníku je však velký prostor věnován samozřejmě i lidem – ať těm, kteří stejně jako autorka přijeli zemi klokanů a cukalyptů prozkoumat s tornou na zádech, nebo místním obyvatelům. Z nich pak pozorně sledovala zejména původní obyvatel – aborigines, které však v knížce pojmenovala mile a osobně „Bubáci“.

Díky preciznímu faktografickému zpracování (více než 200 stran textu je doplněno čtyřmi desítkami barevných fotografií, přehlednými mapkami a kolekcí citlivě převzatých ilustrací z knihy *Brehmův život zvířat*) je knížka jako stvořená do cestovatelského batohu. Současně se však svou vkusnou grafickou úpravou bude vyjímat i jako reprezentační publikace v nablýskané knihovně.

Zájemci, kteří by chtěli knížku věnovat svým blízkým pod stromeček, ji mohou v knihkupectvích hledat nejen podle titulu, ale i pomocí nepřehlédnutelné cihlové barvy obálky, jakoby byla namíchaná podle odstínu hory Uluru či písku australských pustin. Doporučená cena publikace je 249 korun. Výhradní distribuci zajišťuje Krameriova K. D., Humpolec.

Každý, kdo knížku *Austrálii s úsměvem aneb Ahoj klokani* přelouská jedním dechem tak, jako autor této recenze, musí doufat, že cestopis od protinožců není na dlouho posledním edičním počinem Marty Pelikánové. Takových poutavých a současně zábavných i poučných reportáží není totiž nikdy dost.

Takže Peldo, pero do ruky!

★★★

Před několika týdny se Marta Pelikánová vrátila ze své další dobrodružné výpravy – tentokrát do pětice zemí na jihu Afriky. Protože se s partou prospektorů zúčastnila také mistrovství světa v rýžování zlata v Jihoafrické republice, její momentky z prestižní akce zdobí i reportáž v tomto čísle *Western Worldu*.

Paradoxně až v JAR se Peldě splnilo přání, které zůstalo v Austrálii (dílem pro často zataženou oblohu, dílem kvůli těžké identifikaci v moři hvězd) nevyslyšeno – spatřit Jižní kříž...

Slavomil Janov

Foto autor a Marta Pelikánová

Santa Claus na Západě

Věru bezpočet podob může mít (a také má) americký Ježíšek – Santa Claus.

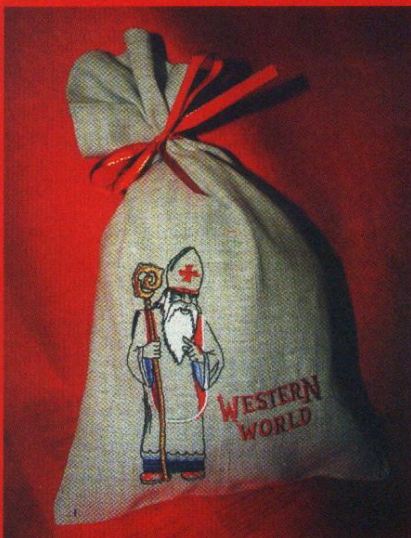

Jste-li příznivcem amerického fotbalu, může si jej ve specializovaných obchodech zakoupit jako keramickou sošku nebo nášivku na dres. Máte-li rádi rockovou muziku, je Santa Claus v tomto období k dostání v hudebních klubech vymalovaný na plakátech s dlouhým „hárem“ a mlátící do strun kytary jako divý...

Tak bychom mohli pokračovat v popisu Santa Clause jako piráta, astronauta NASA i prezidenta USA, který si o Vánocích lebedí u stromečku v oválné pracovně Bílého domu. Nežřídka je ovšem Santa Claus vyobrazován jako kovboj v nejrůznějších podobách, jak o tom svědčí i naše obrázky.

Michal Svoboda

Foto autor a David Bouma

Ve *Western Worldu* si kromě Santa Clause potrpíme také na klasického českého Ježíška i Mikuláše...